

NASZ *Region*

Nr 9 (117) / 2016

Świętokrzyski Informator Samorządowy ISSN 1897-4546

gazeta bezpłatna

Dożynkowy hołd dla świętokrzyskich rolników

- Dożynki to czas podziękowań rolnikom za ich trud, refleksja nad niełatwą i często niedocenianą pracą na roli. Chylę przed Wami czoła i dziękuję za waszą wytrwałość – mówi zwracając się do świętokrzyskich rolników marszałek Adam Jarubas, gospodarz Świętokrzyskich Dożynek Wojewódzkich w Końskich. Podkreślał, iż Polska oprócz chleba potrzebuje pokoju i zgody, bo na tych właśnie fundamentach można budować przyszłość. Dożynkowe uroczystości zgromadziły mieszkańców z całego regionu, były delegacje powiatów z pięknymi wieńcami, występy artystyczne, tradycyjne ośpiewanie i obtańczenie wieńców oraz wspólne dzielenie się chlebem. W dożynkowym święcie uczestniczyli również członkowie Zarządu Województwa: Piotr Żołądek i Agata Binkowska, przewodniczący Sejmiku Arkadiusz Bąk oraz radni Sejmiku: Grzegorz Gałuszka, Wiesław Stępień, Sławomir Marczewski, Andrzej Swajda i Beata Napierała.

Po uroczystej mszy świętej w intencji świętokrzyskich rolników w Kolegiacie Św. Mikołaja, gdzie poświęcone zostały również najpiękniejsze powiatowe wieńce, barwny korowód dożynkowy przeszedł ulicami Końskich do Parku Miejskiego im. Tarnowskich. Na jego czele szli muzycy z Miejskiej Orkiestry Dętej, żniwarze i przodownicy, gospodarz oraz starostowie dożynek oraz delegacje powiatów z wieńcami.

Gości uroczystości powitali starosta konecki **Bogdan Soboń** oraz burmistrz Końskich **Krzysztof Obratański**, którzy zachwalali walory ziemi koneckiej: - Powiat konecki to nasza mała ojczyzna położona na styku trzech województw. Siedziba dawnych sławnych rodów: Odrowążów i Małachowskich, gdzie bohaterska przeszłość łączy się z początkami przemysłu. Witamy w naszych gościnnych progach - mówili wiodarze miasta i powiatu.

Marszałek i zarazem gospodarz uroczystości **Adam Jarubas** podziękował rolnikom za pracę, jaką wykonują: - Dzięki waszej pracy na naszych stołach nie brakuje chleba. Nawiązał też do aktualnych problemów rolników – niskich cen skupu zbóż, kryzysu na rynku mleka, tragicznej sytuacji producentów jabłek i owoców miękkich oraz skutków embarga na polskie produkty spożywcze.

A potem przyszła pora na tradycyjne dożynkowe obrzędy: prezentację barwnych wieńców oraz ich „odśpiewanie” i obtańczenie przez Koła Gospodyń Wiejskich oraz zespoły ludowe wraz z delegacjami poszczególnych powiatów. Starostowie tegorocznych dożynek: **Joanna Woch** z Wólki Wojnowskiej w gm. Ćmielów oraz **Michał Matuszczyk** z Pilzicy, gm. Słupia, wręczyli Gospodarzowi Dożynek - Marszałkowi Województwa - bochen chleba upie-

Na stoiskach swoje atrakcje prezentowały świętokrzyskie gminy i powiaty z tegorocznych zbiorów: - „Zacny gospodarzu, pora chlebem się podzielić leżącym na stole. Dziel nim sprawiedliwie nie dużo nie mało, by się wszystkim obecnym po trosze dostało”.

Marszałek oraz starostowie dożynek podzielili chleb, którym

potem częstowali gości uroczystości. W części artystycznej przygotowanej przez Wojewódzki Dom Kultury im. Józefa Piłsudskiego w Kielcach odbyło się folkowe widowisko regionalne „Na swojską nutę”, podczas którego zaprezentowały się zespoły i kapele kultywujące

Marszałek częstował chlebem wraz z Miss Ziemi Świętokrzyskiej

Marszałek oraz Starostowie Dożynek z laureatami konkursu na gospodarstwo ekologiczne

W Święcie Plonów uczestniczyli m.in. radni Sejmiku i parlamentarzyści

Owoce z sandomierskich sadów

tradycje ziemi świętokrzyskiej. Swoją dorobek artystyczny zaprezentowali także gospodarze tegorocznych dożynek - powiat konecki podczas „Gospodarskiego Gościńca”. W konkursie na wieniec dożynkowy zwyciężył wieniec powiatu kieleckiego wykonany przez panią Józefę Bucką z Kostomłotów w gminie Miedziana Góra.

Dożytkom towarzyszyła wystawa płodów rolnych, maszyn i urządzeń do produkcji rolnej, kiermasze produktów kulinarnych i żywnościowych.

Małgorzata Niewczas-Sochacka

Zabawie towarzyszyły liczne występy artystyczne

Podczas Dożynek Wojewódzkich wręczone zostały również nagrody w konkursach rolniczych. W konkursie „Piękna i bezpieczna zagroda, przyjazna środowisku” pierwsze miejsce przyznano dwóm gospodarstwom:

Państwa Jolanty i Piotra Józefowskich zam. Żelistawice 35, gm. Secemin, powiat włoszczowski oraz **Państwa Marzeny i Pawła Tomaszewskich** zam. Ożarów ul. Mazurkiewicza 85a, gm. Ożarów, powiat opatowski.

III miejsce zajęło gospodarstwo Państwa **Aleksandry i Dariusza Piotrowskich** zam. Ciuślice 26, gm. Czarnocin, powiat kazimierski;

IV miejsce – gospodarstwo Państwa **Doroty i Janusza Cebula** zam. Buszkowice 46, gm. Ćmielów, powiat ostrowiecki;

V miejsce – gospodarstwo Państwa **Marii i Henryka Polak** zam. Czarzyzna 16, gm. Łubnice, powiat staszowski;

VI miejsce - gospodarstwo Państwa **Doroty i Stanisława Przędak** zam. Jakubowice 74, gm. Działoszyce, powiat pińczowski.

Podczas dożynek można było zapoznać się z tradycją żniwowania

Obtarczanie dożynkowego wieńca

Pociąg do zdrowia

W sobotę, 20 sierpnia, odbyła się pierwsza mobilna, niecodzienna akcja pod hasłem „Mam zdrowie pod kontrolą. Pociąg do zdrowia”. Zorganizował ją Departament Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego. Wakacyjny pociąg z Kielc do Sandomierza wyruszył o godzinie siódmej rano. Już podczas podróży pasażerowie mogli przeprowadzać bezpłatne badania profilaktyczne. Potem na sandomierskim Rynku, w namiocie rozbitym w rejonie Ratusza i kamienicy Oleśnickich, mogli w nich uczestniczyć mieszkańcy miasta i powiatu, a także turyści.

Badanie w podróży

Z badań podczas podróży pociągiem skorzystało prawie 80 osób, czyli średnio jedna osoba co 2 minuty. Badania polegały na mierzeniu ciśnienia, poziomie cukru we krwi, zdolności wydechowej. Udzielany był instruktaż w zakresie samodzielnego badania piersi.

- W podróży z badań korzystało więcej kobiet, w różnym przedziale wiekowym, najczęściej w wieku średnim – mówi koordynator akcji, **Beata Nowak** z Departamentu Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego. - Na Rynku stan swojego zdrowia sprawdzały zarówno kobiety, jak i mężczyźni, w różnym wieku. Wiele osób siadało na fotele z przeświadczeniem, że są zdrowe. Okazywało się, że, na przykład, ciśnienie szwankuje albo poziom cukru ciut za wysoki. To sygnał, by porządnie się przebadać.

Monika Szymocha, kierownik działu promocji zdrowia Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy, jechała do Sandomierza ze swoimi koleżankami: **Wioletta Moskał-Nowakowską**, **Anetą Gąsior** i **Renatą Wasik**.

- W pociągu badania przebiegały bardzo sprawnie wbrew naszym obawom, bo warunki były trudne, ciągle w ruchu i w tłoku – nie ukrywa **Monika Szymocha**. - W Sandomierzu bardzo chętnie badali się turyści. Połączenie rekreacji z profilaktyką okazało się bardzo dobrym pomysłem. Ludzie początkowo byli onieśmieleni, potem korzystali z badań bardzo chętnie. Prawda jest też taka, że nie wszyscy badają się systematycznie.

- Przywiozłam fantomy do nauki samodzielnego badania

Podczas akcji m.in. mierzono poziom glukozy we krwi

piersi – mówi **Joanna Chądzyńska** z działu promocji i profilaktyki Świętokrzyskiego Centrum Onkologii. - Już w pociągu było duże zainteresowanie nimi. Czasami różnie jest podczas akcji, ludzie wstydzą się podchodzić do badania. Natomiast w pociągu nie tylko panie chętnie się uczyły, ale nawet mężczyźni.

Aktywność na co dzień

Akcje profilaktyczne sprawiają, że ludzie ośmielają się widząc innych, którzy się badają. - Wychodzą przy tym różne sprawy zdrowotne, o których badający się nie mieli do tej pory pojęcia, jak podwyższone ciśnienie, wyższy poziom cukru – stwierdza Monika Szymocha. - To dla nich taki sygnał, że może by się bardziej zainteresować swoim zdrowiem, rozpocząć dalszą diagnostykę. Celem akcji jest też nauczanie ludzi, że należy codziennie myśleć o swoim zdrowiu.

Jak to robić? Monika Szymocha wyjaśnia, że trzeba postawić na aktywność fizyczną.

Ale nie na codzienne przebieganie stadionu dziesięć razy, ale codzienne wchodzenie na trzecie piętro, nie wjeżdżanie windą, na pieszą wędrowkę do pobliskiego sklepu, a nie jazdę samochodem. - Zastanawiamy się zawsze, co kupujemy w sklepie – apeluje. - Warto, bo potem będzie to procentowało. Styl życia, który prowadzimy, naprawdę oddziałuje na nasze zdrowie.

Wczesnie wykryty da się wyleczyć

Joannę Chądzyńską wiele osób pytało, jak ustrzec się raka piersi. Wyjaśniała, że panie powinny regularnie chodzić na mammografię, co 24 miesiące, szczególnie w wieku od 50 do 69 lat. Jeśli coś dzieje się niepokojącego, od razu jesteśmy w stanie wykryć chorobę we wczesnym stadium. Wtedy bardzo dobry jest rezultat leczenia.

Młodsze i starsze panie powinny wykonywać samodzielnie badanie piersi raz w miesiącu. Miesiączkujące między 5 i 10

dniem cyklu, a jeżeli już nie miesiączkują, powinny wybrać sobie jeden dzień w miesiącu, na przykład 1 sierpnia, i powtarzać badanie każdego pierwszego dnia miesiąca. Poznajemy wtedy strukturę piersi i jeśli coś się pojawi w ciągu miesiąca, jesteśmy w stanie to wykryć.

Pielęgniarki, **Anna Lebida** i **Justyna Nasternak** z Powiatowego Szpitala w Sandomierzu były zadowolone, że mogły być na Rynku i pomóc ludziom. Mierzyły ciśnienie, robiły pomiar glukozy we krwi.

- Wyniki są bardzo różne, niestety udało nam się wykryć parę anomalii w naszych pomiarach – przyznają. - Poinformowałyśmy naszych pacjentów, gdzie mają się udać i jakie poczynić pierwsze kroki, by ich zdrowie nie szwankowało. Ciśnienie zdrowego człowieka powinno wynosić 120 na 80, to taka nasza norma. Drastyczny przypadek był 180 na 100, najczęściej 130 na 90, 140 na 80. Norma poziomu cukru dla zdrowego człowieka na czczo wynosi od 70 do 100 miligramów, po posiłku norma do 130. Jeden z pacjentów otrzymał glukometr, więc poziom cukru u niego musiał być wysoki.

Zainteresowanie akcją profilaktyczną było bardzo duże. Tylko w ciągu godziny przebadano się ponad 70 osób. Ludzie cały czas przychodzili i bardzo chętnie korzystali z badań. - Cieszymy się, że dbają o zdrowie i bardzo chętnie biorą udział w akcji – mówią pielęgniarki. .

I potrzebna, i przyjemna

Kierownik w Departamencie Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Grzegorz Ślusarczyk

wyjaśnia, jak organizatorzy wpadli na pomysł takiej akcji. Pociąg należy tu dwojako rozumieć, jako konkretny pociąg z Kielc do Sandomierza i jako zainteresowanie zdrowiem. I tak narodził się pomysł, by wyjść do ludzi, turystów, mieszkańców miasta z taką propozycją.

Weekendowy pociąg z Kielc do Sandomierza przywiózł turystów do pięknego miasta. Można było połączyć przyjemność podróżowania z możliwością przeprowadzenia bezpłatnych badań. - Nie ukrywam, że to pierwsza taka nasza akcja - mówi **Grzegorz Ślusarczyk**. - Cieszę się, że podczas jazdy

pociągu, jak i na Rynku Sandomierza przy dobrej pogodzie mieliśmy bardzo dużą liczbę chętnych do badania.

Choroby związane z podwyższonym ciśnieniem, cukrzycą należą do cywilizacyjnych. Niestety, siedzący tryb życia, ciągle duże tempo naszego życia powodują, że na te choroby zapadamy coraz częściej. Dobrym kierunkiem jest to, by jednak w tym ciągłym pośpiechu, natłoku obowiązków zatrzymać się na trochę. Zobaczyć, jak ten nasz organizm funkcjonuje. Tego typu badania są wyznacznikiem, początkiem ewentualnego leczenia. - Nie życzymy,

by tak było, ale sprawdzić nie zaszkodzi - mówi Grzegorz Ślusarczyk. - To pierwsza taka nasza mobilna akcja. Natomiast akcje stacjonarne są cyklicznie prowadzone albo w Urzędzie Marszałkowskim, albo w Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy. Piękny pomysł, takie akcje będą dalej przeprowadzane. Chcemy, by jak najwięcej ludzi z nich korzystało.

Podczas akcji przeprowadzono następujące badania: pomiar ciśnienia tętniczego, stężenia glukozy we krwi, poziomu tlenu węgla w powietrzu wydechowym, PEF (szczytowy przepływ wydechowy). Uczestnicy

akcji otrzymywali: indywidualne wskazówki dotyczące zdrowego stylu życia i zapobiegania chorobom związanym z paleniem tytoniu materiały edukacyjne, instruktaż samodzielnego badania piersi na fantomach, materiały edukacyjne.

Partnerzy zadania: **Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Kielcach, Świętokrzyskie Centrum Onkologii, Przewozy Regionalne sp. z o.o. Oddział Świętokrzyski z siedzibą w Skarżysku - Kamiennej, Urząd Miasta w Sandomierzu oraz Starostwo Powiatowe w Sandomierzu.**

A.N.

Podsumowanie kolejowego ruchu turystycznego na trasie Kielce - Sandomierz

Wicemarszałek Jan Maćkowiak

Szanowni Państwo, Samorząd Województwa wspólnie z Operatorem usług przewozowych w transporcie kolejowym - Oddziałem Świętokrzyskim Przewozy Regionalne sp. z o.o., z dniem 25 czerwca 2016 roku uruchomił wakacyjne, weekendowe połączenia relacji Kielce - Sandomierz - Kielce. Nikt z nas nie miał wątpliwości, że dawne Miasto Królewskie cieszyć się będzie popularnością, bo tak też było przed wprowadzeniem połączenia kolejowego. Tym niemniej, sukces tego projektu

przerósł nasze najśmielsze oczekiwania.

Zainteresowanie naszą ofertą z tygodnia na tydzień systematycznie wzrastało, a w ostatnią niedzielę jej obowiązywania nasze pociągi przewiozły łącznie 1173 pasażerów. W stosunku do pierwszego dnia obowiązywania oferty, tj. 25 czerwca br. gdy przewieziono łącznie blisko 150 osób, liczba ta wzrosła niemal 8-krotnie. Jak wynika z prowadzonych statystyk, liczba „niedzielnich” podróżnych była wyższa, aniżeli korzystających z połączenia w sobotę.

Tak ogromne zainteresowanie utworzonym połączeniem, było dużym zaskoczeniem zarówno dla Samorządu Województwa, jak i Spółki Przewozy Regionalne. Pierwotnie zaplanowany do obsługi trasy tabor kolejowy w postaci jednego nowoczesnego pojazdu trzyosobowego, musieliśmy zwiększyć najpierw do dwóch, a finalnie do trzech jednostek. Tym samym pasażerowie zyskali większą liczbę miejsc siedzących dostępnych w pociągu oraz przestrzeń dla rowerów. Dzięki temu poprawił się komfort podróżowania w trakcie 2,5 godzinnej wycieczki.

Podróż do Sandomierza uatrakcyjniał każdorazowo przewodnik PTTK po ziemi świętokrzyskiej, który dzielił się legendami i opowieściami historycznymi o miastach i miasteczkach usytuowanych po trasie przejazdu. Niebagatelną rolę odegrał też samorząd Sandomierza - władze miasta umożliwiły posiadaczom biletu świętokrzyskiego wejście na Bramę Opatowską za symboliczną złotówkę, a ponadto częściowo partycypowały finansowo w lokalnych połączeniach

autobusowych z dworca PKP do centrum.

Wśród niemal 15 tysięcy podróżnych, jadących w celu zwiedzania centrum Sandomierza, grupa około 200 osób skorzystała z możliwości aktywnego wypoczynku po trasie szlaku rowerowego GreenVelo, co było możliwe dzięki kursowaniu nowoczesnego taboru dostosowanego do przewozu rowerów.

Utworzone połączenie możemy jednoznacznie podsumować jako sukces podjętej współpracy z Operatorem, tj. Świętokrzyskim Oddziałem Spółki Przewozy Regionalne oraz Samorządem Miasta Sandomierza. Wyciągamy wnioski z nabytego doświadczenia w tym zakresie, które - co mogę już zdradzić - chcemy powtórzyć w 2017 roku. Chcemy uruchomić to połączenie już od długiego weekendu majowego do końca września. Mam nadzieję, że i w przyszłym roku, spotkamy się w Sandomierzu z biletem świętokrzyskim w rękę.

**Jan Maćkowiak,
Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego**

Ponad pół tysiąca nowych miejsc w przedszkolach. Talenty będą rozwijane

Blisko 900 dzieci z województwa świętokrzyskiego skorzysta z projektów w ramach podziałania 8.3.1, na które umowy Zarząd Województwa Świętokrzyskiego podpisał 29 sierpnia w Kijach. Ich wartość to ponad 8,4 mln złotych, a pomoc mają one m.in. w rozwijaniu zdolności artystycznych najmłodszych. W podpisaniu umów wzięli udział marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas, członek Zarządu Województwa Piotr Żołądek oraz dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Aleksandra Marcinkowska.

Uroczystość podpisania umów na dofinansowanie projektów w ramach Poddziałania 8.3.1 „Upowszechnianie i wzrost jakości edukacji przedszkolnej” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014 – 2020 odbyła się w nowym, oryginalnym obiekcie Samorządowa Instytucja Kultury Kasztelania w Kijach. Zebranych gości powitał wójt Gminy Kije, Krzysztof Stonina, kasztelan obiektu oraz dzieci z przedszkoli Gminy Kije.

- Jest to obiekt, który został wybudowany w poprzedniej perspektywie finansowej. Bardzo nam miło, gdy widzimy, że ten obiekt podoba się wizualnie, ale to nic w porównaniu z tym, co się tu może odbywać. Jest to nasz dom kultury, którego tu, w Gminie Kije, nigdy nie było. Możemy pochwalić się coraz lepiej radzącą sobie orkiestrą dętą, ludowym teatrem, zespołami tanecznymi. Kasztelania uzupełnia działania szkoły - mówił wójt **Krzysztof Stonina**.

- Zazwyczaj nasze umowy podpisujemy w Wojewódzkim Domu Kultury czy w Filharmonii Świętokrzyskiej, ale doszliśmy do wniosku, że jest w województwie świętokrzyskim bardzo wiele miejsc, którymi warto się pochwalić i które warto pokazać, dlatego zdecydowaliśmy się podpisywać dzisiejsze umowy w Gminie Kije i mamy nadzieję, że takie wyjazdowe podpisanie wędą do tradycji - powiedział, witając gości, marszałek województwa świętokrzyskiego, **Adam Jarubas**.

Poddziałanie, którego dotyczyło podpisanie dzisiejszych umów umożliwia zakładanie nowych przedszkoli oraz zwiększenie liczby miejsc w już ist-

Najmłodszy - to z myślą o nich podpisane zostały umowy

Przywitanie gości spotkania miało wyjątkowy charakter

niejących placówkach, a także rozwijanie wysokiej jakości oferty edukacyjnej przedszkoli. Dzieci, w tym szczególnie te ze specjalnymi potrzebami (np. z niepełnosprawnościami) oprócz codziennej opieki pedagogicznej mogą skorzystać z różnego rodzaju zajęć wspierających ich rozwój. Same przedszkola dzięki unijnym pieniądzą mają szansę, oprócz finansowania tworzenia nowych miejsc w placówkach, także na zakupienie nowoczesnego wyposażenia, np. zabawek edukacyjnych czy materiałów dydaktycznych.

- Dekadę temu Świętokrzyskie startowało z niskiego po-

ziomu 35% dostępności miejsc w przedszkolach i byliśmy poniżej średniej krajowej jeżeli chodzi o ten wskaźnik. Teraz jest już znacznie lepiej, ten wskaźnik wynosi ponad 70% ale nadal potrzeby są ogromne i dlatego niezwykle cieszymy się z takich projektów. Dzisiejsze projekty są bardzo ciekawe i wartościowe bowiem przedszkole to czas w życiu młodych ludzi, w którym ujawniają się już ich talenty i dzięki projektom, które państwo tak dobrze przygotowaliście, będzie można je rozwijać - powiedział marszałek Adam Jarubas, który zaprosił jednocześnie beneficjentów do kolejnych projektów.

W ramach aktualnie finalizowanego konkursu z Poddziałania 8.3.1 podpisane zostały umowy na realizację 16 projektów, których łączna wartość to ponad 8,4 mln zł, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego to blisko 7,1 mln zł.

W sumie powstaną 504 nowe miejsca opieki przedszkolnej, a z projektów obejmowanych dofinansowaniem skorzysta łącznie 875 dzieci.

- Dla nas to bardzo ważne środki, które pozwolą na utworzenie 19 nowych miejsc w naszych przedszkolach, a objęte ich działaniem zostanie jeszcze 75 dzieci. Pieniądże przeznaczymy przede wszystkim na zajęcia dodatkowe i korekcyjne. Od teraz będziemy mogli zapewnić miejsca w przedszkolach wszystkim dzieciom z naszej gminy - mówiła **Alina Siwonina**, wójt Gminy Raków.

Beneficjentami podziałania będą Gmina Iwaniska wspólnie z Zespołem Publicznych Szkół w Iwaniskach, Gmina Piekoszów z Zespołem Placówek Oświatowych w Jaworzni, Gmina Kije, Fundacja Pozytywne Inicjatywy, Fundacja „Dla naszych dzieci”, Stowarzyszenie Wiejskie „Nasze Kobylany”, „Spinacz”, Gmina Łopuszno, Szkoła Zarządzania sp. z o.o., Gmina Raków, Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Najświętszego Imienia Jezus/Przedszkole Imienia Jezus, Stowarzyszenie Wspierania Edukacji i Rozwoju, Gmina Klimontów wspólnie z Przedszkolem Samorządowym w Klimontowie oraz fundacja na rzecz wspierania rodziny oraz dzieci i młodzieży „Fundacja z Uśmiechem”.

Mateusz Cieśliski

WRDS o zmianach struktury instytucjonalnej w regionie i ograniczeniu handlu w niedzielę

Podczas posiedzenia Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego, które odbyło się w Filharmonii Świętokrzyskiej, omawiane były tematy realizacji w województwie świętokrzyskim Programu Operacyjnego Polska Wschodnia na lata 2014-2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego. Członkowie rady zajęli się również propozycją zakazu handlu w niedzielę, reorganizacją Zakładu Gazowniczego w Sandomierzu oraz likwidacją Rejonów Energetycznych w Jędrzejowie i Końskich.

Pierwszym punktem dyskusji było planowane ograniczenie zakazu handlu w niedzielę, zgodnie z propozycją NSZZ Solidarność. Swoje stanowisko w tej sprawie przedstawił Świętokrzyski Związek Pracodawców Prywatnych Lewiatan.

- Stanowczo podkreślamy, że nie chcemy, by osoby, które nie chcą pracować w niedzielę, były do tego zmuszane. Jesteśmy również za lepszym wynagrodzeniem pracy w niedzielę oraz skróceniu czasu pracy w wigilię Świąt Bożego Narodzenia i Wielką Sobotę. Uważamy jednak, że ograniczenie handlu w niedzielę może spowodować spadek zatrudnienia w handlu oraz problemy przedsiębiorstw, których czas pracy zostanie skrócony o 1/7. Jednocześnie nie sądzimy, że spadną koszty najmu powierzchni dla przedsiębiorców, a duże problemy mogą mieć sklepy przygraniczne - mówił **Marek Banasik**, wiceprezes Zarządu Świętokrzyskiego Związku Pracodawców Prywatnych Lewiatan.

W dyskusji pojawiły się głosy odrębne, m.in. ze strony wiceprzewodniczącego NSZZ Solidarność Regionu Świętokrzyskiego, Mieczysława Gójskiego.

- Mamy obyczaj, że podejmujemy tylko decyzje w sprawach, w których osiągamy konsensus, dlatego w tym temacie pozostawiamy otwartą dyskusję, a każdy z państwa może przedstawić swoje stanowisko m.in. za pośrednictwem strony WRDS - powiedział przewodniczący Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego, marszałek

Marszałek Adam Jarubas podkreślał, że WRDS chce monitorować sytuację ważnych dla regionu przedsiębiorstw

województwa świętokrzyskiego **Adam Jarubas**.

Kolejnym punktem dyskusji była kwestia monitorowania zmian struktury instytucjonalnej w regionie, przede wszystkim reorganizacji Zakładu Gazowniczego w Sandomierzu oraz likwidacji Rejonów Energetycznych w Jędrzejowie i Końskich.

- Jako Rada postawiliśmy sobie za cel przyglądanie się działaniu ważnych instytucji dla mieszkańców naszego regionu, dlatego zajmujemy się tym tematem. W tej sprawie interweniowała do WRDS m.in. Rada Powiatu Sandomierskiego i cieszymy się, że obecne są dziś obie strony tego zagadnienia - powiedział marszałek Jarubas.

- W wyniku zmian korporacyjnych w marcu został powołany nowy zarząd, w czerwcu wszedł pakiet strategicznych zmian w spółce. Obecnie dzia-

łamy na 4 szczeblach organizacji, a chcemy tę strukturę spłaszczyć i wprowadzić model trójdzielny, w którym będą centrale, zakłady gazownicze i gazownie, stąd zmiany w Sandomierzu. Zarząd nie przewiduje jednak żadnych zwolnień w ramach reorganizacji czy uruchomienia programu dobrowolnych odejść. Każdy z pracowników otrzyma propozycje dalszej pracy - wyjaśniał **Robert Kwiatkowski**, dyrektor Oddziału Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o. o. w Tarnowie.

Kwestię likwidacji Rejonu Energetycznego w Jędrzejowie omówił Jerzy Szczerba, zastępca przewodniczącego Międzyzakładowego Związku Zawodowego Energetyków PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko - Kamienna.

- Chodzi nam o przywrócenie jedynie dwóch działów, a

zatem przyłączenia i administracji aby ułatwić życie mieszkańcom Jędrzejowa, którzy muszą teraz załatwiać swoje sprawy w Kielcach - argumentował **Jerzy Szczerba**.

WRDS postanowiła uchwalić swoje stanowisko z apelem w tej kwestii do PGE Dystrybucja S.A.

Dotychczasową realizację w województwie świętokrzyskim Programu Operacyjnego Polska Wschodnia na lata 2014 - 2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego omówił **Grzegorz Orawiec**, dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

- Najważniejszymi programami dla nas są RPO i Polska Wschodnia, jednak nie zapominamy o innych programach, takich jak PROW, Infrastruktura i środowisko, Wiedza, edukacja rozwój, Polska cyfrowa czy Inteligentny rozwój. Nauczeni doświadczeniami poprzednich naborów chcemy jeszcze lepiej wykorzystywać środki unijne. Nasze konkursy cieszą się bardzo dużą popularnością i w niektórych jesteśmy wręcz zasypywani, kolokwialnie mówiąc, wnioskami potencjalnych beneficjentów - mówił Grzegorz Orawiec, który przedstawił przede wszystkim inwestycje drogowe i kolejowe, które są i będą realizowane przy współudziale środków unijnych w ramach dwóch największych programów.

Mateusz Cieślicki

VII Wojewódzkie Obchody Dnia Weterana

Okazją do rozmowy o wspieraniu środowisk kombatanckich oraz do uhonorowania osób zasłużonych w działalności na ich rzecz były VII Wojewódzkie Obchody Dnia Weterana Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyły się 6 września 2016 roku w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach.

W Wojewódzkim Domu Kultury zgromadzili się członkowie stowarzyszeń, organizacji kombatanckich i osób represjonowanych. Spotkali się z nimi m.in. marszałek Adam Jarubas oraz członkowie Zarządu Województwa Świętokrzyskiego **Agata Binkowska** i **Piotr Żołądek**, by podziękować weteranom za troskę o przekazywanie prawdy historycznej i krzewienie patriotyzmu wśród młodzieży oraz za prężną działalność środowisk kombatanckich.

– Pełnienie roli opiekuna kombatanatów przez samorządy jest dla nas szczególnym wyzwaniem. Z jednej strony chcemy oddać należny szacunek tym, którzy walczyli o Polskę, kiedy trzeba było poświęcać dla niej zdrowie i życie. Chcemy także działaniem samorządów różnych szczebli sprawić, aby żaden kombatanat nie czuł się dzisiaj samotny i zapomniany. To nasza powinność – mówił marszałek **Adam Jarubas**, apelując do samorządowców, żeby poszukiwać nowych form współpracy ze środowiskami kombatanatów i nadal wspierać ich działania, angażując kolejne pokolenia młodzieży.

O tym, jak ważne jest angażowanie młodzieży we współpracę ze środowiskami kombatanckimi, mówił również Jan Józef Kasprzyk pełniący obowiązki szefa Urzędu ds. Kombatanatów i Osób Represjonowanych. – Historia Polski trwa, bo historia, jak nauczał Jan Paweł II, to ciąg następujących po sobie pokoleń, połączonych tymi samymi wartościami i ideałami. Tym samym te wszystkie pokolenia tworzą jedno pokolenie, pokolenie, któremu na imię „Naród Polski”. Nie byłoby pokolenia Polskiego Państwa Podziemnego, tego najpiękniejszego w dziejach pokolenia, które państwo reprezentują, gdyby nie to, że ukształtowani zostaliście na tych wartościach,

Osoby zasłużone uhonorowano medalami Pro Patria

Marszałek Adam Jarubas i członek Zarządu Województwa Agata Binkowska z obchodzącym setne urodziny Henrykiem Dłużewskim

które niosły ze sobą pokolenia wcześniejsze – mówił **Jan Józef Kasprzyk**.

– Dzięki Wam możemy dziś żyć i pracować w wolnej Polsce. Nam dziś potrzeba patriotyzmu pracy. Wy byliście ludźmi, którzy udowodnili patriotyzm czynem, swoją postawą. Musimy z waszą pomocą uświadamiać współczesnej młodzieży, że patriotyzm to ukochanie ojczyzny, praca i nauka dla niej, walka, gdy potrzeba – dodał starosta jędrzejowski **Edmund Kaczmarek**, który zabrał głos w imieniu świętokrzyskich samorządowców.

Podczas uroczystości osobom szczególnie zasłużonym za działalność na rzecz środo-

wisk kombatanckich wręczone zostały medale Pro Patria, przyznane decyzją Szefa Urzędu ds. Kombatanatów i Osób Represjonowanych. Otrzymali je: **Bożentyna Pałka-Koruba**, **Ewa Kubas-Samociuk**, **Marcelina Wójcik**, **Otton Grynkiewicz**, **Marian Lesiak** i **Jan Robak**.

Uczczono również przypadające w tym roku okrągłe urodzinowe jubileusze dwóch weteranów walk o niepodległość, którzy nadal pozostają niezwykle aktywni w działalności na rzecz środowisk kombatanckich. Setną rocznicę urodzin obchodził w tym roku **Henryk Dłużewski**, architekt, inicjator budowy i rozbudowy wielu

pomników i tablic upamiętniających miejsca pamięci narodowej. Natomiast 95. rocznicę urodzin obchodził **Mieczysław Kasiński**, wiceprezes Zarządu Okręgowego Ogólnopolskiego Związku Żołnierzy Batalionów Chłopskich. Obaj weterani odebrali życzenia i gratulacje od szefa Urzędu ds. Kombatanatów i Osób Represjonowanych oraz przedstawicieli Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

– Jestem ogromnie wzruszony. Dziękuję wszystkim za życzenia i wyrazy uznania. Życzę wszystkim państwu, abyście dożyli stu lat w takiej kondycji jak ja albo w lepszej. Chciałbym tylko powiedzieć, że zarówno w czasie wojny, jak i pracą po wojnie starałem się służyć Polsce, choć osobiście nigdy nie uważam się za wielkiego żołnierza – dziękował **Henryk Dłużewski**, który otrzymał również medal „Obróńcy Ojczyzny 1939-1945”.

Obecnie w województwie świętokrzyskim jest ok. 8 tys. kombatanatów i osób z uprawnieniami kombatanckimi, a średnia wieku to 89 lat. Siedem lat temu, kiedy samorząd województwa przejął opiekę nad środowiskami kombatanckimi, było ich 14 tys.

– Z roku na rok, z naturalnych przyczyn, jest nas coraz mniej. Jesteśmy coraz starsi, ubywa sił i możliwości, stąd tak wartościowa jest pomoc, którą bardzo sobie cenimy. Nasza misja nie ustaje, będziemy ją pełnić do końca. Wielu z nas jest nadal bardzo aktywnych – mówił **Maciej Lis**, przewodniczący Wojewódzkiej Rady Kombatanatów i Osób Represjonowanych.

Spotkanie uświetniły występy taneczne **Kamili Drezno** i **Patryka Kucharczyka** oraz działającego w Wojewódzkim Domu Kultury zespołu **Uśmiech**.

J. M.

O trudnej sytuacji na rynkach rolnych

Trudna sytuacja na rynkach rolnych w województwie świętokrzyskim była tematem dyskusji podczas obrad Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego. W posiedzeniu, które pod przewodnictwem radnego Wojciecha Borzęckiego odbyło się 9 września 2016 roku, uczestniczył Piotr Żołądek, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. Wnioski z dyskusji będą podstawą do wypracowania projektu stanowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w tej sprawie.

Radni dyskutowali o trudnej sytuacji na rynkach rolnych w województwie świętokrzyskim w szczególności związanej m. in. z niskimi cenami zbóż w skupach oraz ich importem z zagranicy, niskimi cenami owoców miękkich, problemem mechanizmu rekompensat dla producentów jabłek oraz z kryzysową sytuacją w mleczarstwie.

- Wypracujemy stanowisko Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie trudnej sytuacji na rynkach rolnych. Chcemy przedstawić ministrowi rolnictwa problemy, z jakimi borykają się świętokrzyscy rolnicy oraz zwrócić się z prośbą o działania interwencyjne – mówi przewodniczący Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska **Wojciech Borzęcki**.

Sławomir Neugebauer, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego omówił problemy związane z niskim tegorocznym poziomem cen skupu, podkreślając konieczność interwencji państwa na rynku rolnym. – Odejscie na przykład od limitowania produkcji mleka i kwotowania spowodowało problemy z ceną tego produktu, tak jak w każdej dziedzinie rolnictwa, gdzie decyduje wolny rynek. Powinniśmy naciskać, by pojawił się interwencjonizm państwa tam, gdzie występują problemy – mówi Sławomir Neugebauer.

Ryszard Ciżła, prezes Świętokrzyskiej Izby Rolniczej stwierdził, że najgorsza obec-

Tadeusz Kowalczyk i Piotr Żołądek

Podczas obrad Komisji

nie jest sytuacja na rynku owoców i na rynku zbóż, których ceny spadły. – Z racji złych warunków pogodowych w trakcie żniw zebrano mniej zboża konsumpcyjnego – mówi Ryszard Ciżła. Jego zdaniem u źródła problemów na rynku owoców leży z kolei to, że rynek manipulują duże zakłady przetwórcze, które odeszły od kontraktowania surowców.

- Trzeba naciskać na rząd, żeby wprowadził takie formy in-

terwencji i takie wsparcie, które pomoże rolnikom doraźnie, ale racjonalnie, ponieważ doraź-

nymi populistycznymi rozwiązaniami można bardziej psuć rynek, niż go budować. Trzeba szukać rozwiązań, które przyniosą efekty na dłuższą metę – mówi **Jarosław Mostowski**, dyrektor Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach. Jego zdaniem wypracowaniem propozycji rozwiązań dla rolnictwa powinny zająć grupy robocze składające się ze specjalistów wąskich branż. – Nie ma tych samych rozwiązań dla małych i wielkich producentów. Jednak zawsze dobrym kierunkiem jest specjalizacja i wpływanie na obniżanie kosztów produkcji – dodał Jarosław Mostowski.

W posiedzeniu uczestniczył również **Jacek Toś**, dyrektor kieleckiego oddziału Agencji Rynku Rolnego, który przedstawił działania interwencyjne dotychczas podejmowane przez Agencję na rynkach, na których występują problemy.

Wnioski z dyskusji przeprowadzonej podczas obrad Komisji będą materiałem do wypracowania projektu stanowiska Sejmiku, którym radni zajmą się na kolejnym posiedzeniu Komisji.

Joanna Majewska

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, 25-516 Kielce, aleja IX Wieków Kielc 3

Redakcja: Biuro Komunikacji Społecznej, tel. 41 343 90 37
www.sejmik.kielce.pl e-mail: nasz.region@sejmik.kielce.pl

Redaktor Naczelny: Dariusz Detka

Redaguje zespół: Małgorzata Niewczas-Sochacka, Robert Siwiec, Iwona Sinkiewicz, Paulina Strojna

Skład i druk: Digital Art Studio www.digitalartstudio.pl

Ukraińcy szkolili się w Świętokrzyskiem

Delegacja przedstawicieli administracji państwowej z Obwodu Winnickiego, na czele z jej przewodniczącym Walerijem Korowijem, przebywała w województwie świętokrzyskim. W ramach czterodniowej wizyty odbywały się przede wszystkim szkolenia dla nowych przewodniczących rad rejonowych oraz burmistrzów miast z Obwodu Winnickiego. Goście spotkali się również z marszałkiem województwa świętokrzyskiego Adamem Jarubasem, wicemarszałkiem Janem Maćkowiakiem i starostą jędrzejowskim Edmundem Kaczmakiem.

Szkolenia dotyczyły reformy administracyjnej Polski, zadań i kompetencji poszczególnych szczebli jednostek samorządu terytorialnego, systemu finansowania realizowanych przez nie zadań. Prezentowane były projekty zrealizowane m.in. z funduszy Unii Europejskiej, jak również instytucje i obiekty użyteczności publicznej z dobrymi rozwiązaniami ekologicznymi. Delegacja zwiedziła również nasze atrakcje turystyczne, m.in. Świąty Krzyż i Świętokrzyski Park Narodowy.

Na Ukrainie rozpoczął się proces decentralizacji władzy, dlatego goście byli ogromnie zainteresowani polskimi doświadczeniami. Marszałek Adam Jarubas podczas spotkania podkreślił, że te zagadnienia są dla obu stron bardzo ciekawym polem wymiany doświadczeń. Przypomniał, że przedstawiciele samorządu województwa świętokrzyskiego w sierpniu uczestniczyli w ob-

Adam Jarubas i Walerij Korowij

chodach ukraińskiego święta niepodległości w Obwodzie Winnickim, by pokazać solidarność z Ukraińcami i wsparcie dla nich. – Cieszymy się, że mogliśmy być z Wami w tym trudnym dla Ukrainy momencie, kiedy jest duża niepewność wobec tego, co dzieje się na wschodzie. Droga w kierunku Europy, którą obraliście, jest dobrym kierunkiem. Najważniejsza oczywiście jest sprawa

bezpieczeństwa i walka o granice, ale bardzo ważny jest także ten wymiar codziennej pracy w samorządzie, pozwalający zabezpieczyć obywatelom dobre warunki do życia, edukacji, ochrony zdrowia – mówił marszałek województwa świętokrzyskiego **Adam Jarubas**.

Przewodniczący Winnickiej Administracji Obwodowej Walerij Korowij podziękował władzom i mieszkańcom wo-

jewództwa świętokrzyskiego za dotychczasowe wsparcie, jak również za przyjęcie ostatnio 40 dzieci z Obwodu Winnickiego, które wypoczywały w Polsce. – Ukraina bardzo się zmieniła w ciągu ostatnich dwóch lat. Czujemy ogromną odpowiedzialność za nasz kraj. Jednocześnie doceniamy wasze wsparcie i przyjaźń – mówił **Walerij Korowij**. Podkreślił, że szkolenie w Polsce jest bardzo cenne dla wszystkich członków ukraińskiej delegacji. – Burmistrzowie i przewodniczący rad rejonowych mają szereg kompetencji, które przekazał im rząd. Od ich decyzji wiele obecnie zależy, bo Ukraina idzie teraz w kierunku bardzo poważnych reform zmierzających do decentralizacji. Dlatego dla nas tak ważne jest Wasze doświadczenie praktyczne – dodał przewodniczący.

Wicemarszałek województwa świętokrzyskiego Jan Maćkowiak podkreślił, że Ukraina zrobiła ważny krok w kierunku decentralizacji władzy, ale budowanie siły i niezależności samorządu to długi proces. – Wiem, jak dużą wagę władze państwowe przykładają, by stanowiska w regionach obsadzić jak najlepszymi ludźmi, jednak państwo i samorządy nie będą doskonałe, dopóki nie będą was wybierali ludzie. Siłą polskiej reformy jest to, że nad samorządowcami nie ma żadnego ministra, tylko odpowiadają oni właśnie przed ludźmi, którzy ich wybrali – mówił wicemarszałek **Jan Maćkowiak**.

Joanna Majewska

Pamiętna fotografia przed budynkiem Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach

Pożegnaliśmy Wojciecha Żelezika

W wieku 61 lat zmarł Wojciech Żelezik, wieloletni pracownik Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach (1999-2016). Ostatnio pełnił funkcję zastępcy dyrektora Departamentu Ochrony Zdrowia. Pożegnaliśmy go 14 września 2016 roku. Spoczął na cmentarzu komunalnym w Cedzynie.

Wojciech Żelezik karierę zawodową rozpoczynał jako nauczyciel, był również kieleckim radnym trzech kadencji oraz wiceprezydentem Kielc. Od 1999 roku był pracownikiem Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach, ostatnio wicedyrektorem Departamentu Ochrony Zdrowia.

Wojciecha Żelezika wspomina Barbara Jakacka-Green, dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej

„Wspomnienie jest formą spotkania”

Khalil Gibran

To był słoneczny dzień. Spotkaliśmy się w 2003 roku. To właśnie w kwietniu nasze ścieżki zawodowe połączyła praca w samorządzie województwa.

Ciężko mi myśleć o Wojtku w czasie przeszłym... Współpracowaliśmy „na bieżąco”, „na co dzień”, w czasie teraźniejszym.

Lubił pracę. Dzięki niej realizował swoje ambicje. Praca w samorządzie była Jego pasją. Stanowiła Jego źródło radości, satysfakcji i chęci do życia. Służył swoim doświadczeniem samorządowym. Z mozołem, cierpliwie udało nam się wdrożyć wiele nowych zadań regionalnych. Nie omijał trudnych tematów.

Emanował hartem ducha, dystansem do rzeczywistości i wewnętrzną siłą.

To był słoneczny dzień – taki, jak 14 września 2016 roku.

Barbara Jakacka-Green

Konkurs plastyczny „Moje marzenia”

Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego zaprasza do udziału w konkursie plastycznym „Moje marzenia”. Konkurs skierowany jest do podopiecznych placówek działających w obszarze włączenia społecznego, w tym warsztatów terapii zajęciowej, domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy czy stowarzyszeń.

Celem przedsięwzięcia jest promowanie talentów plastycznych osób ze sfery integracji społecznej, która jest jednym z obszarów wspieranych przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020. Chodzi także o pokazanie szerokiego gronu odbiorców efektów pracy świętokrzyskich instytucji, które na co dzień pracują w dziedzinie włączenia społecznego.

Do konkursu można zgłaszać prace w trzech kategoriach: „Malarstwo i witraż”, „Rysunek i grafika” oraz „Inne formy artystyczne”. W obrazach, rysunkach, rzeźbach i innych

nadesłanych dziełach można ująć dowolne tematy, ukazujące w formie artystycznej marzenia Autorów.

Prace konkursowe prosimy nadsyłać lub dostarczać osobiście **do dnia 31.10.2016 roku** na adres: Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, ul. Sienkiewicza 27, 25-007 Kielce, w kopertach (opakowaniach) z dopiskiem: „Moje Marzenia”. Ogłoszenie wyników nastąpi w grudniu br.

Dodatkowe informacje można uzyskać w Departamencie Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego pod nr tel. 041 349 89 23.

Jesień seniora 2016 zapowiada się ciekawie

– Środowiska naszych seniorów pokazują, że przejście na emeryturę nie musi oznaczać mniejszej aktywności – mówił marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas podczas konferencji prasowej, która odbyła się 15 września 2016 roku w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach. Podczas spotkania przedstawiono zaplanowane wydarzenia i inicjatywy dedykowane środowisku seniorów i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych.

„Seniorzy na ludowo” – to inicjatywa prezentowania i promowania w internecie zespołów ludowych z województwa świętokrzyskiego, w których seniorzy aktywnie spędzają czas, kultywując tradycje ludowe oraz przekazując je młodemu pokoleniu. Na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego www.sejmik.kielce.pl działa już zakładka Dla seniorów, w której oprócz informacji czy baz adresowych przydatnych osobom starszym jest miejsce dla inicjatywy Seniorzy na ludowo. Zamieszczono tam m. in. powiatowe i gminne mapki aktywności zespołów ludowych i organizacji działających na rzecz seniorów.

Baza będzie na bieżąco aktualizowana, uzupełniana o pre-

zentacje zespołów wzbogacane o zdjęcia czy filmy. Obecnie w województwie świętokrzyskim działa około 250 zespołów ludowych. – Chcielibyśmy, żeby ta strona żyła, więc zapraszamy zespoły i organizacje do kontaktu i współpracy. Chcemy doprowadzić do integracji tych środowisk, a także do integracji między młodymi i seniorami w tych środowiskach – podkreślał **Jerzy Pyrek**, doradca marszałka ds. seniorów.

– Przygotowaliśmy wiele propozycji i chcemy również zapraszać do współpracy samorządy lokalne, żeby razem tworzyć ofertę dla osób starszych – mówił marszałek **Adam Jarubas**, zachęcając do tworzenia rad seniorów na poziomie lokalnym, w kolejnych gminach i powiatach.

Następna ważna inicjatywa to Świętokrzyska Karta Seniora. Rolę Karty w praktyce będzie pełnił dowód osobisty potwierdzający datę urodzenia. Starsze osoby będą mogły korzystać ze zniżek na różne usługi. Do programu przystąpiły jednostki podległe samorządowi województwa świętokrzyskiego, ale zgłosiły się też podmioty prywatne, jak np. ośrodki wypoczynkowe czy rehabilitacyjne.

Kolejnym wydarzeniem będzie w październiku „Uśmiech seniora” – impreza integracyjna dla osób starszych w Wojewódzkim Domu Kultury. Również w październiku ogłoszony zostanie konkurs fotograficzny adresowany do seniorów – w jury zasiądzie m. in. znany kielecki fotografik **Paweł Pierściński**. Na przełomie listopada

i grudnia odbędzie się pierwszy Sejmik Seniorów Województwa Świętokrzyskiego, w którym wezmą udział przedstawiciele osób starszych z każdej gminy.

Obecni na spotkaniu przedstawiciele zespołów ludowych z gminy Nowiny wyrażali zadowolenie szczególnie z pomysłu promowania ich działalności. – Na terenie naszej gminy zespoły ludowe działają naprawdę bardzo aktywnie. Nasz zespół istnieje już ponad 50 lat, uczestniczymy w różnych wydarzeniach i przeglądach i jest dla nas bardzo ważne, żeby ta tradycja była kultywowana – mówiła **Jadwiga Brzoza**, z Zespołu Obrzędowego i Koła Gospodyń Wiejskich Kowalanki.

Joanna Majewska

Marszałek Adam Jarubas na konferencji prasowej mówił o nowych inicjatywach na rzecz osób starszych - „Świętokrzyska Karta Seniora”, pierwszy „Sejmik Seniorów Województwa Świętokrzyskiego” czy „Seniorzy na ludowo”

Miliony dla kultury z Regionalnego Programu Operacyjnego

Centrum Multimedialne w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Kielcach, multimedialny spacer śladami Ossolińskich na Zamku Krzyżtopór w Ujeździe oraz projekt kompleksowej rewitalizacji kieleckiej Karczówki – to kolejne przedsięwzięcia, które zostaną dofinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020.

Trzy pre-umowy w ramach Działania 4.4 „Zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego” podpisano z beneficjentami w siedzibie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach 26 sierpnia 2016 roku. – To najbardziej oblegane działanie w RPOWŚ, co pokazuje, jak nieprzebrane są zasoby tego dziedzictwa w naszym regionie i jak pomysłowi ludzie zawiadują tymi instytucjami – podkreślał podczas spotkania marszałek województwa świętokrzyskiego **Adam Jarubas**.

Wnioski złożone do Działania 4.4 w ramach pierwszego konkursu pięciokrotnie przewyższały dostępną alokację w wysokości nieco ponad 63,5 mln zł. Wpłynęło 80 projektów na łączną wartość wnioskowanego dofinansowania ponad 309 mln zł. Po ocenie merytorycznej 42 projekty spełniły kryteria dopuszczające oraz uzyskały wymaganą liczbę punktów. Na liście projektów wybranych do dofinansowania znalazło się ostatecznie sześć na łączną kwotę dofinansowania ponad 58,2 mln zł. Pozostałe trafiły na listę rezerwową.

– Projekty, które otrzymały dofinansowanie, są bardzo ciekawe. Jeden z nich dotyczy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, w której się w tej chwili znajdujemy. To wbrew ogólnym trendom bardzo często odwiedzane miejsce, biorąc pod uwagę, że u ubiegłym roku 60 procent Polaków nie przeczytało żadnej książki. Frekwencja pokazuje, że to miejsce bardzo potrzebne mieszkańcom regionu. Również Karczówka w ostatnich latach zmienia się i pięknieje za sprawą ojców pallotynów, a Zamek w Ujeździe to jedna z najbardziej znanych budowli architektury pałacowej i jedno z najczęściej od-

Uroczystość podpisania umów z Beneficjentami w ramach Działania 4.4 RPOWŚ

wiedzanych miejsc wśród atrakcji naszego województwa – mówi marszałek Adam Jarubas.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach zrealizuje projekt „Rozwój zasobów WBP im. Witolda Gombrowicza w Kielcach – Centrum Multimedialne” (całkowita wartość przedsięwzięcia to 15 mln 89 tys. zł, w tym 12 mln 71 tys. zł dotacji z RPO). Projekt obejmuje m. in. rozbudowę budynku, zakup wyposażenia teleinformatycznego w celu usprawnienia procesu digitalizacji starodruków, materiałów archiwalnych, audio-wizualnych, zakup wyposażenia do bezpiecznej archiwizacji dokumentów cyfrowych i zakup wyposażenia do korzystania ze zgromadzonych cyfrowych materiałów.

– Każda biblioteka skazana jest na rozbudowę i rozwój, choćby dlatego, że gromadzi zbiory, a do tego potrzebna jest powierzchnia. Dodatkowo współczesne biblioteki rozwijają zupełnie nowe funkcje, związane z nowymi technologiami, upowszechnianiem dostępu do kultury, w związku z czym muszą się modernizować w jeszcze większym zakresie niż kiedyś. Chcemy też w ramach projektu

połączyć tradycję z nowoczesnością i na jednej powierzchni umożliwić dostęp do rzeczy nowych i do zbiorów tradycyjnych – mówi **Andrzej Dąbrowski**, dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach.

WBP zgromadziła 420 tys. zbiorów, w tym 330 tys. książkowych. Instytucję odwiedza ponad 20 tys. czytelników rocznie. W 2016 roku miesięcznie jest udostępnianych średnio 33 tys. zbiorów „na zewnątrz” oraz 23 tys. na miejscu. Jednocześnie od początku tego roku Świętokrzyską Bibliotekę Cyfrową odwiedziło ponad 560 tys. internautów.

Zamek Krzyżtopór w Ujeździe zrealizuje przedsięwzięcie pn. „Muzeum Zamek Krzyżtopór w Ujeździe – jako multimedialny spacer śladami Ossolińskich” (wartość 2 mln 180 tys. zł, unijne dofinansowanie – 1mln 418 tys. zł). Głównym przedmiotem projektu jest multimedialne wyposażenie Muzeum Zamku oraz dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych. – Chcemy też udostępnić zabytki odzyskane z ziemi podczas prac

archeologicznych, są to m. in. fragmenty kafli, monety, fragmenty naszyjników. To, czego nie możemy pokazać, zaprezentujemy w postaci multimedialnej – mówi **Janusz Wójcik**, dyrektor Instytucji Kultury Zamek Krzyżtopór, odwiedzanej przez 160 tys. turystów rocznie.

Z kolei Dom Zakonny Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego w Kielcach na Karczówce w Kielcach przygotował projekt pn. „Kompleksowa rewitalizacja Karczówki wraz z przystosowaniem do celów kulturalnych i turystyki historycznej” (wartość całkowita to 3 mln 710 tys. zł, w tym 2 mln 847 tys. zł dotacji z RPO). Wyremontowane zostaną cenne schody, przebudowane główne wejście do kościoła, odremontowana wieża, sygnaturka i dach. Karczówka zostanie przystosowana dla niepełnosprawnych. – Dokończymy to, co rozpoczęliśmy wcześniej. To miejsce nadal będzie azylem duchowym, nie będzie stricte komercyjne, ale duchowe, przyjmując mnóstwo ludzi, przede wszystkim młodzieży i dzieci – zapowiada rektor klasztoru ksiądz **Jan Oleszko**.

Joanna Majewska

O nowych rynkach dla świętokrzyskich producentów

Na Zamku Królewskim w Sandomierzu 26 sierpnia odbyła się czwarta konferencja „Potencjał eksportowy i handlowy świętokrzyskich producentów sektora spożywczo-przetwórczego”. Uczestniczyli w niej przedstawiciele instytucji krajowych, samorządów, goście z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Iranu, Bułgarii, Rumunii, Chorwacji, Serbii, Algierii, Ukrainy, Węgier. Organizatorem spotkania był Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

Uczestników konferencji powitał członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego, Marek Szczepanik. - Zdążyliście już nas poznać, zdążyliście się przekonać, że tutaj są ludzie otwarci – zwrócił się do gości. - To nam pozwala robić dobry biznes i po to się przede wszystkim spotykamy. Mam nadzieję, że podobały się Państwu wizyty studyjne. Nie znam nikogo, kto przebywając w Sandomierzu nie wyjeżdżał stąd zachwycony. Wierzę, że w tym przypadku też tak będzie. Życzę owocnych wniosków z konferencji, w przyszłości – dobrych interesów – mówił **Marek Szczepanik**.

Dyskusja i wystąpienia odbywały się w trzech panelach, które dotyczyły świętokrzyskiej oferty eksportowej sektora spożywczo-przetwórczego, utrzymanie rynku polskich owoców i warzyw w Unii Europejskiej oraz eksportu do krajów Wspólnoty Niepodległych Państw w obecnych realiach ekonomicznych.

Podczas spotkania burmistrz pobliskiej Koprzywnicy **Marek Jońca** szczylił się tym, że na jego terenie budowana jest olbrzymia przetwórnia owoców i warzyw. Około 100 tys. ton jabłek będzie przetwarzanych, co dla rolników i sadowników stwarza ogromne możliwości. Z kolei burmistrz Ożarowa **Marcin Majcher** szansę rozwoju swojej gminy upatrywał między innymi w eksporcie wiśni nadwiślanki.

Z Kanady przybył na konferencję **Włodzimierz Płacewicz**. Zainteresowała go idea, szansa zrobienia dobrego biznesu na jabłkach.

- Mamy 26-letnie doświadczenie w handlu, głównie pro-

- My chcemy łączyć, potem rolą sadowników są rozmowy biznesowe i dążenie do konkretów – podkreślał Grzegorz Orawiec

Uczestników konferencji powitał członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego, Marek Szczepanik

duktami spożywczymi, owocami, jabłkami – mówił **Aijlian Mohsen** z Iranu, reprezentant firmy Green Diamond International Ltd. - Nasze kontakty z Polską są bardzo ważne. Jest przysłowie angielskie: Zjedz jedno jabłko dziennie, a doktora nie musisz odwiedzać. Jabłka z Sandomierza już pojawiają się na stołach w Iranie, w różnych kolorach, czerwone, żółte, o różnym smaku – dodał.

Dzięki uprzejmości Ambasady RP w Bukareszcie przyjechał z Rumunii do Sandomierza Aurel Gutu. - Współpracuję z Polską na rzecz eksportu, mam kontakty w 40 różnych krajach – powiedział podczas rozmowy. - Produkty z Polski są u nas bardzo popularne, w wielu supermarketach można je zdobyć. Widziałem wasze produkty i uważam, że mogą z powodzeniem znaleźć się w Bukareszcie. Dla mnie najważniejsze jest tutaj

to, że miałem możliwość spotkania szefów grup producenckich i szefów firm, które zajmują się eksportem jabłek. Bo to jest ważne, by mieć bezpośredni kontakt - mówił **Aurel Gutu**.

O tym, że warto być konsekwentnym w promocji gospodarczej mówił podsumowując spotkanie dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach Grzegorz Orawiec. Podał przykład pociągu towarowego do Chin, który jedzie 12 dni. Z niedalekiej Łodzi, blisko Kielc, można załadować towar w kontenerach z pełną klimatyzacją, z zapewnionym bezpieczeństwem transportu. - My chcemy łączyć, potem rolą sadowników są rozmowy biznesowe i dążenie do konkretów – podkreślił **Grzegorz Orawiec**. - Niepotrzebnie opuściliśmy sobie kraje zachodnie, szczególnie Wielką Brytanię. Tam są dobre ceny, choć rynek jest trudny. Poszukiwana jest przetworzona żywność, soki, owoce, suszonki czy krakersy. Warto takie wydarzenia organizować, by te nowe rynki poznawać i promować – dodał dyrektor.

Uczestnicy konferencji odwiedzili obiekty magazynowe i przetwórcze w powiecie sandomierskim: w Jasienicy (Firma „Ag Food”), w Samborcu (Firma „Sambor”), w Wielogórze (Firma „Złoty Sad”), w Bilczy (Firma „Owoc Sandomierski”), w Łukawie (Firma „Refal”). W siedzibie grupy producenckiej „Złoty Sad” odbyło się spotkanie warsztatowe o specyfice chińskiego rynku dla polskich eksporterów.

A.N.

Pieniądze na tereny inwestycyjne w Ożarowie

Marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas podpisał z burmistrzem Ożarowa Marcinem Majcherem pre-umowę na realizację projektu, który obejmuje utworzenie terenów inwestycyjnych w gminie. Wartość prac wyniesie 5,5 mln zł, z czego 2,7 mln zł będzie pochodzić z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

- To jeden z czterech wniosków w województwie – powiedział podczas podpisania pre-umowy marszałek **Adam Jarubas**. - Muszę pochwalić samorząd miasta i gminy Ożarów, że potrafił przygotować bardzo dobry wniosek. Dzięki niemu uzyskujemy dostęp do 15-hektarowej powierzchni w terenie, który nie ma przeznaczenia rolniczego. Jest więc szansa, że dzięki dobremu połączeniu komunikacyjnemu przyciągniemy tutaj inwestorów i pojawią się miejsca pracy.

Marszałek Adam Jarubas podkreślił, że w województwie są już trzy miejsca, w których będą realizowane podobne projekty - w Jędrzejowie, Ostrowcu i Sitkówce-Nowinach.

Burmistrz **Marcin Majcher** przypomniał, że gmina rozpoczęła starania o tereny inwestycyjne przed dwoma laty. - Z uporem staraliśmy się realizować te zadania – mówił burmistrz. - Dzięki wcześniejszym wnioskom, które składaliśmy na rewitalizację Ożarowa, pociągnęliśmy tu sieć kanalizacyjną,

wodociągową. To był wstęp do obecnych działań. Środki, które otrzymujemy, postaramy się spożytkować należycie. Nasi przedsiębiorcy to wykorzystają. Mamy wnioski ze Stowarzyszenia Przedsiębiorców Inicjatywa oraz innych grup, inwestorzy przychodzą, pytają o tereny, chcieliby prowadzić tutaj swoje inwestycje. Wierzę, że uda nam się to zrealizować.

Tereny inwestycyjne obejmują obecnie około 15 ha, znajdują się przy ulicy Kościuszki, na periferiach Ożarowa, w kierunku

miejsowości Gliniany. Są dość atrakcyjne, bo w pobliżu przebiega droga krajowa z Sandomierza do Warszawy. To obszar częściowo uzbrojony. Istnieje tu kotłownia, która zimą ogrzewa całe osiedle. Z kolei latem może służyć do znajdującej się obok Spółdzielni Nadwiślanka jako system parowy do produkcji różnego rodzaju przetworów owocowych. Tu planowana jest droga betonowa o dużej wytrzymałości.

A.N.

Ewelina Bień, Adam Jarubas, Bogusław Włodarczyk, Marcin Majcher, Kazimierz Kotowski

„Nowoczesna Szkoła - Nowoczesny Region”

W lipcu i sierpniu 2016 roku nauczyciele i uczniowie szkół zawodowych województwa świętokrzyskiego odbyli praktyki i staże w ramach projektu pn. „Nowoczesna Szkoła Zawodowa – Nowoczesny Region” realizowanego z Poddziałania 8.5.1 Podniesienie jakości kształcenia zawodowego oraz wsparcie na rzecz tworzenia i rozwoju CKZiU, RPO WŚ na lata 2014-2020. Liderem projektu jest Urząd Marszałkowski - Województwa Świętokrzyskiego, Departament Polityki Regionalnej, Oddział ds. Innowacji i Transferu Wiedzy, a partnerem odpowiedzialnym za organizację praktyk i staży - Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii.

22 nauczycieli przedmiotów zawodowych z 12 szkół odbyło praktyki u 16 świętokrzyskich przedsiębiorców z całego województwa, m.in. w Przedsiębiorstwie Budownictwa Ogólnego "KARTEL" S.A. z Jędrzejowa, Szpitalu Powiatowym w Chmielniku, KALECH Sp. z o.o. z Kielc czy Zakładzie Mechaniczno – Elektromechanicznym ZAMEL ze Skarżyska Kamiennej.

Dzięki tym praktykom nauczyciele podnieśli swoje umiejętności i kompetencje zawodowe w kierunkach związanych z informatyką, żywieniem i usługami gastronomicznymi, obsługą turystyczną, budownictwem i mechatroniką, a także zaktualizowali swoją wiedzę i umiejętności poprzez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środo-

wiskiem pracy w przedsiębiorstwach. W ramach uczestnictwa w praktykach zawodowych nauczyciele otrzymali wynagrodzenie, a pracodawcy zwrot kosztów przygotowania stanowiska pracy i wynagrodzenie opiekuna praktyk.

Natomiast 224 uczniów z 27 szkół zawodowych uczestniczyło w stażach w 71 świętokrzyskich firmach, takich jak: KALECH Sp. z o.o. z Kielc, APROKS. PL z siedzibą w Kielcach, ALTIX Oddział Kielce, Przedsiębiorstwo Logistyczne SILVAN ze Starachowic, Hotel Miodowy Młyn z Opatowa, Pilkington Polska Sp. z o.o. z Sandomierza. Uczniowie mieli możliwość podniesienia kwalifikacji i umiejętności praktyczne w kierunkach kształcenia tj. technik informatyk, organizacji reklamy,

Dzięki praktykom nauczyciele podnieśli swoje kompetencje m.in. w kierunkach związanych z żywieniem i usługami gastronomicznymi

mechanizacji rolnictwa, obsługi turystycznej, urzędzeń i systemów energetyki odnawialnej, żywienia i usług gastronomicznych, budownictwa, hotelarstwa,

mechatronik, terapeuci zajęciowi i logistycy. W ramach projektu uczniowie otrzymali stypendium stażowe, a pracodawcy zwrot kosztów przygotowania stanowiska pracy i wynagrodzenia opiekuna.

Tegoroczne praktyki i staże potrwały do końca sierpnia, zrealizowano 33 600 godzin staży dla uczniów i 880 godzin praktyk dla nauczycieli u 75 przedsiębiorców. Praktyki i staże będą kontynuowane w wakacje 2017 i 2018 roku. Łącznie do września 2018 roku z praktyk skorzysta 56 nauczycieli, ze staży minimum 224 uczniów, a szkoły otrzymają wyposażenie pracowni do nauki zawodu.

Partnerami projektu są: Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii, Świętokrzyski Związek Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz Centrum Kształcenia Praktycznego.

W ramach projektu uczniowie otrzymali stypendium stażowe, a pracodawcy zwrot kosztów przygotowania stanowiska pracy i wynagrodzenia opiekuna

Ciekawe Europejskie Dni Dziedzictwa w jednostkach Samorządu

„Gdzie duch spotyka się z przestrzenią - świątynie, arcydzieła, pomniki” - to hasło przewodnie 24. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa w Polsce. W ramach tego największego w Europie przedsięwzięcia propagującego dziedzictwo kulturowe w dniach 10-11 i 17-18 września były dniami otwartymi w obiektach zabytkowych. W muzeach, obiektach zabytkowych, instytucjach kultury czy bibliotekach, organizowane były sesje popularnonaukowe, pikniki historyczne i festyny. Wydarzenia te służyć miały promocji instytucji, miejsc i obiektów, były także formą edukacji o regionalnym dziedzictwie.

W obchody Europejskich Dni Dziedzictwa bardzo aktywnie włączyły się jednostki Samorządu Województwa, przygotowując wiele atrakcji we wszystkich częściach Świętokrzyskiego.

„Poczuć fil-harmonię” można było w **Filharmonii Świętokrzyskiej im. Oskara Kolberga w Kielcach**. Odwiedzający mogli zobaczyć niedostępne na co dzień dla słuchaczy miejsca, zapoznać się z historią instytucji, wysłuchać mini-recitali w wykonaniu muzyków Filharmonii czy obejrzeć film o Filharmonii.

„Za barokową kurtyną – życie zamku w XVII i XVIII wieku” - to tytuł wydarzenia, które odbyło się w **Muzeum Narodowym w Kielcach**. W jego ramach pracownicy Muzeum oprowadzali po wnętrzach pałacowych i prezentowali wybrane obiekty muzealne. Motywem przewodnim spotkania były kultura staropolska i życie codzienne w pałacu, ówczesna kuchnia,

obyczaje (codzienne i świąteczne) czy uzbrojenie. Udośćniane zabytki przygotowane zostały dla zwiedzających w takiej formie, aby można było zobaczyć szczegóły, kolory, które trudno dostrzec podczas standardowego zwiedzania. Były również wykłady, prezentacje multimedialne, koncert oraz quizy dla uczestników.

Wycieczkę fotograficzną można było natomiast odbyć po zabytkowym **Teatrze im. Stefana Żeromskiego w Kielcach**. Połączona była ona z unikatową sesją fotograficzną na tle wnętrza 137-letniego budynku przed generalnym remontem i z teatralnymi rekwizytami. W wycieczce wzięli udział profesjonalni fotografowie i amatorzy.

Bardzo bogaty program atrakcji przygotowała również **Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach**. Zorganizowała ona wydarzenie edukacyjne „Duchy, zjawy i upiory na

Budynek Teatru im. Stefana Żeromskiego w Kielcach można było zwiedzić zarówno z zewnątrz...

świętokrzyskim szlaku”, w ramach którego odbyły się m.in. prelekcja, zwiedzanie wystaw i prezentacja publikacji. Ciekawie było również w wielu filiach Biblioteki w całym województwie.

Muzeum Okręgowe w Sandomierzu zorganizowało wykład na temat znaczenia fotografii w utrwalaniu wizerunków pamiątek przeszłości oraz prezentację wydawnictwa albumowego. Zwiedzić można było również wystawę plenerową „Sandomierskie widoki”.

W Sali Kominkowej **Wojewódzkiego Domu Kultury w Kielcach** odbył się wernisaz wystawy prac malarskich świętokrzyskich artystów plastyków. Do zwiedzania udostępnione były zabytkowy unikalny podziemny system wentylacji oraz izba ludowa.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna postawiła na pozna-

wanie twórczości Henryka Sienkiewicza oraz jego obecności w Regionie Świętokrzyskim, tworząc specjalną wystawę, która towarzyszyła międzynarodowej konferencji naukowej pt. Henryk Sienkiewicz – tekst, lektura i społeczna praxis”. Ta z kolei odbyła się w Pałacyku Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku. Celem konferencji było uwspółcześnienie wizerunku autora Krzyżaków.

Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie zaprosiło natomiast do obejrzenia wystawy „Bajkowy Świat”, na której można było poznać historię powstania Przygód Koziołka Matołka według Kornela Makuszyńskiego i Mariana Walentynowicza.

„Turniej Tańców Dawnych” to natomiast propozycja, jaką na Europejskie Dni Dziedzictwa przygotowało **Regionalne Centrum Naukowo - Technologiczne** w Podzamczu koło Chęcín.

M.C.

...jak i wewnątrz, przymierzając teatralne kostiumy

Potężna dawka humoru i muzyczne przeboje - Magiczne Pożegnanie Wakacji w Kielcach

Największe gwiazdy polskiej sceny kabaretowej i muzycznej uświetniły festiwal „Magiczne Zakończenie Wakacji” - IV „Świętokrzyska Gala Kabaretowa” oraz koncert „Przebój lata RMF FM i Telewizji Polsat” w weekend 27-28 sierpnia w amfiteatrze Kadzielnia w Kielcach. Swój jubileusz 20. lat na scenie obchodziła Anita Lipnicka. Z tej okazji marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas podziękował piosenkarce za lata wzruszeń oraz życzył dalszych wspaniałych projektów artystycznych. Festiwal Magiczne Zakończenie Wakacji z Polsatem i RMF FM obejrzało 4,5 mln widzów! Partnerem Wydarzenia był Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego.

Teatr na swoim

- Teatr jest już nasz - tak długoletnie starania, mediacje i zakończony proces sądowy podsumował dyrektor Teatru im S. Żeromskiego w Kielcach, Michał Kotański. - Teatr czeka teraz gruntowny remont, a wcześniej przygotowanie niezbędnej dokumentacji - dodał dyrektor. Marszałek Adam Jarubas podkreślił, że renowacja budynku i dostosowanie wnętrza do potrzeb aktorów i publiczności będzie priorytetową inwestycją kulturalną w regionie.

- Jesteśmy nareszcie właścicielami 100 procent budynku, siedziby teatru. Zabiegi poprzedniego dyrektora placówki i moje trwały niemal 7 lat - przypomniał dyrektor **Michał Kotański**. - Od roku uczestniczyliśmy w postępowaniach sądowych z właścicielami części kamienicy i dzięki rozmowom i mediacjom, wypracowaliśmy kompromis - dodał dyrektor.

- Samorząd województwa przychylił się do przeznaczenia kwoty blisko 5 400 000 zł na wykup 27 % udziałów w kamienicy - przypomniał marszałek województwa świętokrzyskiego

Adam Jarubas. - Te pieniądze pozwoliły na ostateczne ustalenie kwestii własnościowej. Teraz instytucję czeka remont i dostosowanie do współczesnych wymogów, a także bieżąca działalność artystyczna. Samorząd województwa jest gotowy zwiększyć roczną dotację z budżetu województwa dla placówki z kwoty 4 mln do 4, 5 mln zł - dodał marszałek.

Za 3 miesiące dotychczasowi lokatorzy opuszczą budynek. Dyrektor Kotański chce przygotować niezbędną dokumentację techniczną, inwentaryzację i studium uwarunkowań, ponieważ

placówka chce się starać o środki zewnętrzne. - Szacuję obecnie, że modernizacja kamienicy pochłonie około 50 mln zł - poinformował dyrektor teatru.

Zmiany będą spore - duża scena wymaga gruntownej reorganizacji i przebudowy, wprowadzenia nowego oświetlenia i zaplecza technicznego. W planach jest też nowa mała scena, garderoby, przestrzeń dla publiczności.

Na czas remontu artyści, z próbami i spektaklami, będą zmuszeni przenieść się do innych lokali - rozważane są m.in. były budynek Uniwersyte-

tu Jana Kochanowskiego przy ul. Leśnej czy też dawna siedziba BWA. Remont rozpocznie się najwcześniej za 2 lata, a potrwa przynajmniej do 2021 roku.

To nie wszystkie nowości związane z teatrem - jest bowiem nowe logo, nowa strona internetowa z szatą graficzną przygotowaną przez Pawła Nowickiego - autora m.in. logo Teatru Dramatycznego w Warszawie, Teatru Krystyny Jandy. Tuż przy wejściu do budynku pojawiły się również aktualne zdjęcia aktorów pracujących w teatrze.

źródło:

www.wrota-swietokrzyskie.pl

W Morawicy podzielili się darem życia

Prawie 11 litrów krwi zebrano podczas akcji „Oddaj krew, zostań bohaterem”, która odbyła się 14 września 2016 roku, w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Morawicy (dawna Policealna Szkoła Medyczna). Placówka po raz kolejny czynnie włączyła się w akcję wspierającą ideę honorowego krwiodawstwa.

Pracownicy Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Kielcach po badaniach pobrali krew od 24 osób na 32, które się zgłosiły. W zdecydowanej większości byli to uczniowie szkoły, ale również pracownicy Straży Gminnej, Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii, mieszkańcy gminy.

- Był to nasz odzew na apel Świętokrzyskiego Kuratorium Oświaty, które patronuje akcji. Włączyliśmy się mimo niedogodnego dla nas czasu - początek września to w szkole trudny organizacyjny okres w związku z rozpoczęciem nowego roku, ale nie mogliśmy nie zareagować na taką potrzebę. Krew jest bezcennym darem życia - mówi **Renata Antos**, dyrektor Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Morawicy.

J.M.

Podczas akcji „Oddaj krew, zostań bohaterem” krew pobrano od 24 osób

Budownictwo mieszkaniowe w województwie świętokrzyskim - dobra połowa roku

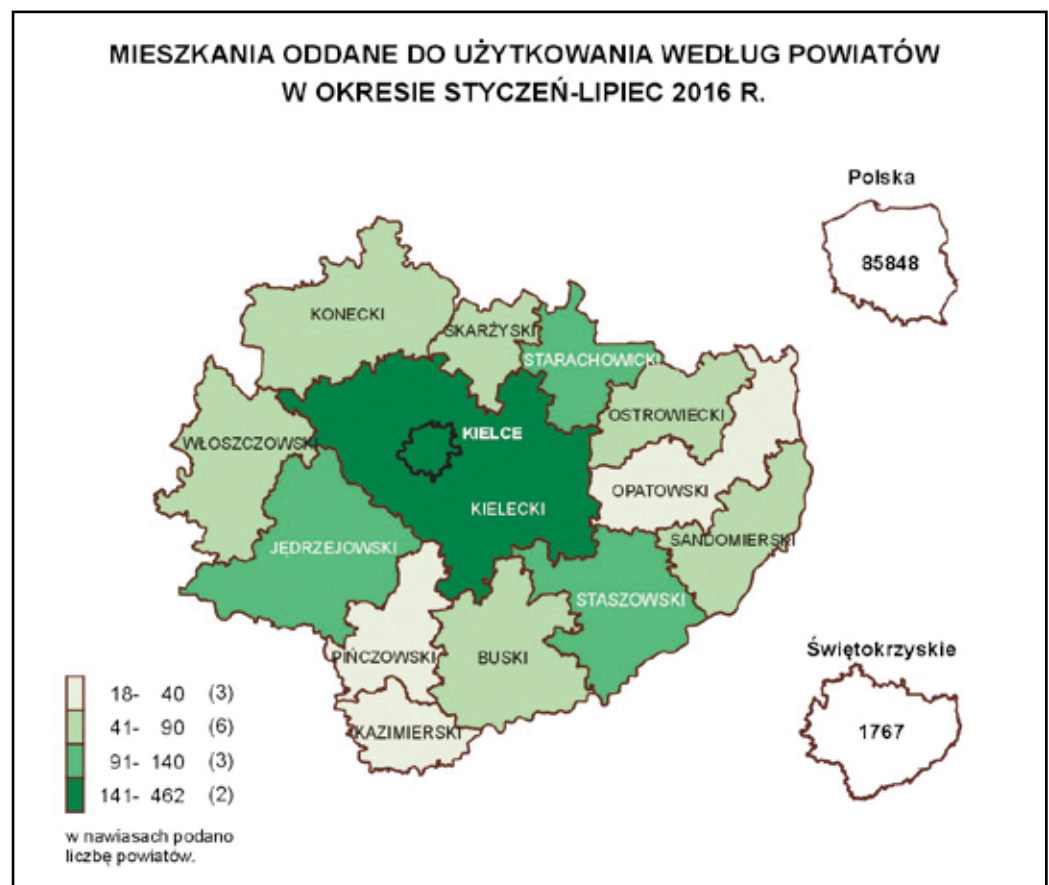
W okresie od stycznia do lipca 2016 roku w województwie świętokrzyskim oddano do użytkowania więcej mieszkań niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrosła również liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym i tych, których budowę rozpoczęto – wynika z danych Urzędu Statystycznego w Kielcach.

Według wstępnych danych, w okresie siedmiu miesięcy br. oddano do użytkowania 1767 mieszkań, tj. prawie 4% więcej niż w analogicznym okresie 2015 r. Najwięcej z nich, bo ponad ¾ zostało przekazanych przez inwestorów indywidualnych, 4-krotnie więcej mieszkań oddano z przeznaczeniem na sprzedaż i wynajem, zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań zrealizowanych w budownictwie komunalnym i indywidualnym. Nie przekazano do użytkowania żadnego mieszkania spółdzielczego, społecznego czynszowego oraz zakładowego. Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie świętokrzyskim w okresie siedmiu miesięcy br. stanowiły około 2% efektów krajowych.

Przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania w analizowanym okresie wyniosła 112,6 m² i była o 9,7 m² mniejsza niż przed rokiem. Zarówno w budownictwie indywidualnym, jak i przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza odpowiednio o 2,1 m² i 9,5 m².

Najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w m. Kiel-

ce – 462 oraz w powiecie kieleckim – 435. Z kolei najmniej mieszkań wybudowano w powiatach: kazimierskim – 18, opatowskim – 34 oraz pińczowskim – 37. Mieszkania o największej powierzchni użytkowej powstały w powiatach: opatowskim - 157,5 m², kazimierskim - 154,9 m² oraz skarżyskim - 143,4 m², najmniejsze wybudowano w m. Kielce – 67,4 m² i powiecie starachowickim - 97,5 m².

Od stycznia do lipca br. wydano pozwolenia lub dokonano

zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę prawie 2500 mieszkań (tj. więcej o ponad połowę niż przed rokiem), co uplasowało nasze województwo na drugim miejscu w kraju. Wśród mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 1735 stanowiły mieszkania budowane przez inwestorów indywidualnych (tj. prawie o 1/3 więcej niż przed rokiem), a 745 mieszkania z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (tj. 5 razy więcej niż w roku ubiegłym).

W analizowanym okresie rozpoczęto budowę 2069 mieszkań. Liczba ta zwiększyła się o ponad 1/3 w porównaniu do 2015 r. W ujęciu wojewódzkim Świętokrzyskie zajęło trzecią lokatę pod względem skali wzrostu liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto. Spośród tych mieszkań - 406 to mieszkania z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (wzrost 25-krotny w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku).

Urząd Statystyczny w Kielcach

Energia nie ginie

Trzydzieści organizacji pozarządowych z naszego regionu otrzymało w tym roku środki z budżetu województwa świętokrzyskiego na prowadzenie ciekawych działań dla młodzieży w obszarze edukacji społecznej i obywatelskiej. Niektóre projekty już się zakończyły, inne trwają. Odwiedzam wybrane miejsca, by zobaczyć, jak ta mała finansowa inwestycja przekłada się na społeczną aktywność. Pieniądze są tu tylko bodźcem, energią, która - jeśli jest wysłana w dobre środowiska - buzuje, powiela się i może przynieść dobre efekty.

„Młodzi nam zaczęli ufać”

Gra plenerowa dla dzieci przygotowana przez dorosłych ze Stowarzyszenia „Połaniec z Energią” we współpracy z młodzieżą a potem paintball dla młodzieży okazały się strzałem w dziesiątkę w Połańcu. Na obydwie wydarzenia przybyły dziesiątki młodych osób. Zapytałam, co z perspektywy stowarzyszenia najważniejszego wniosł ten projekt? Pani **Iwona Zielińska**, koordynatorka projektu powiedziała zdanie, które na długo zapadnie w mojej pamięci: - Najważniejsze jest to, że młodzi nam zaczęli ufać.

Synergia Młodych Liderów

Mają po kilkanaście lat, ale nie boją się wielkich wyzwań. Zgłosili się do projektu prowadzonego przez Regionalne Centrum Wolontariatu w Kielcach

i Świętokrzyską Sieć Aktywności Młodzieżowej SYNERGIA, ponieważ mają w sobie ogromną chęć działania i zmiany świata na lepsze. Tego im najbliższego jak i Europy. Trzy młodzieżowe inicjatywy powstały w trakcie warsztatów i spotkań z trenerami i mentorami: Dzień Samorządu w Kielcach, który odbył się 10 września, warsztaty komputerowe dla seniorów w gminach Pawłów i Sadowie oraz międzynarodowa wymiana młodzieży na temat stereotypów dla młodych z kilku krajów europejskich.

Młodzi przewodnicy

Dzięki młodzieży działającej przy Stowarzyszeniu Miłośników Ziemi Korczyńskiej dowiedziałam się, że Nowy Korczyn miał kiedyś takie samo znaczenie jak Kraków. Znajduje się tu

Mają po kilkanaście lat, ale nie boją się wielkich wyzwań

Trzy młodzieżowe inicjatywy powstały w trakcie warsztatów z trenerami

Gra plenerowa dla dzieci

Paintball

Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Korczyńskiej

tak wiele cennych zabytków, że pozazdrościłoby mu nie jedno miasto w Polsce. Jest o czym opowiadać, dlatego w te wakacje grupa młodzieży uczyła się jak być przewodnikiem po Nowym Korczynie. Na wydarzeniu kończącym działania młodych przewodników usłyszałam bardzo ważne zdanie od jednej z dziewczyn: - Ja myślałam, że

to jest taka zwykła wieś, a ma tak niesamowitą historię!

Barbara Zamożniewicz
Rzecznik Młodzieży przy
Urzędzie Marszałkowskim
Województwa Świętokrzyskiego
www.facebook.com/rzecznikmlodziezy
e-mail:
rzecznik.mlodziezy@gmail.com

- Im mniej cię co dzień, miodzie - tym mi smakujesz słodziej!

- Indyjski jedwab wyczuwam z zamkniętymi oczami...

- Pani Joanno, a gdybyśmy tak spróbowali sił w „Tańcu z Gwiazdami”?

- Jeszcze jedną łyżkę, panie Piotrze...
- Z pani rąk nawet cykutek bym wypił!

Kółko graniaste, czworokanciaste, kółko nam się połamało,
cztery grosze kosztowało, a my wszyscy bęc!

- O czym szepczą?
- Nie wiem, mówią strasznie cicho...

- Panowie, pierogi są moje! Chociaż jednego zostawcie!

- Otwierać!
- Kto tam?
- No, to przecież ją, wasz wójt!

Prawnik radzi...

Wspólnie ze Zbigniewem Stefańczykiem, radcą prawnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, pomagamy rozwiązywać problemy prawno-administracyjne, z którymi w swojej pracy spotykają się świętokrzyscy sołtysi. W niniejszym wydaniu odpowiadamy na kolejne nadesłane przez Państwa pytania.

Sołtys z powiatu kazimierskiego:

– Czy jest możliwa realizacja inwestycji przez dwa sołectwa, przy współfinansowaniu z dwóch połączonych funduszy sołeckich? Czy należy przygotować wspólny wniosek do rady gminy? Jak wyglądają procedury w takim przypadku?

Zbigniew Stefańczyk: – Sołectwa z tej samej gminy mogą realizować wspólne przedsięwzięcia, łącząc swoje fundusze sołeckie. Mówi o tym art. 6. ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. 2014 poz. 301 ze zm.).

Zbigniew Stefańczyk

Należy podkreślić, że każde z sołectw zamierzających realizować wspólne przedsięwzięcie odrębnie uchwała wniosek, wskazujący przedsięwzięcia przewidziane do realizacji na obszarze danego sołectwa lub innego sołectwa w danej gminie.

W przypadku gdy sołectwa planują łączenie funduszy przy realizacji wspólnego przedsię-

wzięcia, obowiązujące procedury i terminy są takie same jak w przypadku samodzielnie przygotowywanego wniosku.

Wnioski uchwalone przez zebranie wiejskie, z inicjatywy sołtysa, rady sołeckiej lub co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa, sołtysi powinni przekazać wójtowi do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, w celu uwzględnienia ich w projekcie budżetu gminy. Należy pamiętać, że wniosek złożony z naruszeniem terminów podlega odrzuceniu.

Wniosek powinien zawierać wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach środków określonych dla danego sołectwa na podstawie informacji o wysokości przypadających danemu sołectwu środków, przekazanej przez wójta w terminie do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy. We wniosku należy podać oszacowanie kosztów planowanej inwestycji wraz z uzasadnieniem.

Ustawa o funduszu sołeckim nakłada na sołectwo wymóg uchwalenia wniosku przez zebranie wiejskie, co oznacza, że należy udokumentować, iż zebranie było prawomocne. Do wniosku należy zatem dołączyć uchwałę zebrania wiejskiego o uchwaleniu wniosku, listę obecności uprawnionych mieszkańców wraz z podpisami tych, którzy uczestniczyli w głosowaniu, oraz protokół z zebrania wiejskiego podpisany przez protokolanta i przewodniczącego zebrania wiejskiego – sołtysa.

Wójt w terminie 7 dni od dnia

otrzymania wniosku może go odrzucić, jeśli wniosek jest wadliwy, jednocześnie informując sołtysa o tym fakcie. Odrzucony wniosek zebranie wiejskie może ponownie uchwalić, a sołtys w ciągu 7 dni od otrzymania informacji, że wniosek jest wadliwy, przekazuje radzie gminy poprawiony wniosek za pośrednictwem wójta. Rada gminy rozpatruje wniosek w ciągu 30 dni od jego otrzymania.

W trakcie roku budżetowego (jednak nie później niż do 31 października) sołectwo może złożyć wniosek o korektę zadań przewidzianych do realizacji w ramach funduszu sołeckiego. Korekta taka nie może jednak dotyczyć zwiększenia wydatków inwestycyjnych ustalonych w pierwotnym budżecie.

Sołtys z powiatu kieleckiego:

– Czy sołtys każdorazowo musi być powiadamiany o sesji rady gminy? Wiadomo, że nie ma on prawa głosowania, ale czy ma prawo zabierać głos w dyskusji na temat różnych problemów występujących w gminie?

Zbigniew Stefańczyk: – Uprawnienia przewodniczącego jednostki pomocniczej określone zostały w artykule 37 a ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku (Dz. U. 2016 poz. 446), który mówi: „Przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej może uczestniczyć w pracach rady gminy na zasadach określonych w statucie gminy, bez prawa udziału w głosowaniu. Przewodniczący rady gminy jest każdorazowo zobowiązany do zawiadamiania, na

takich samych zasadach jak radnych, przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej o sesji rady gminy”.

Zgodnie z artykułem 20 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy sesje rady gminy są zwoływane przez przewodniczącego w miarę potrzeb, ale nie rzadziej niż raz na kwartał. Do zawiadomienia o zwołaniu sesji powinien zostać dołączony porządek obrad wraz z projektami uchwał – a więc sołtys musi być zawiadamiany o planowanej sesji na takich samych zasadach jak radni gminy.

Sołtys ma prawo uczestniczyć w każdej sesji rady gminy, jednak nie musi korzystać z takiego uprawnienia. Prawo zabierania głosu przez sołtysa regulują przepisy statutu gminy. Mogą one przewidywać prawo zabierania głosu przez sołtysa we wszystkich sprawach dotyczących działalności gminy, ale mogą ograniczać to prawo do spraw bezpośrednio dotyczących jednostek pomocniczych – sołectw.

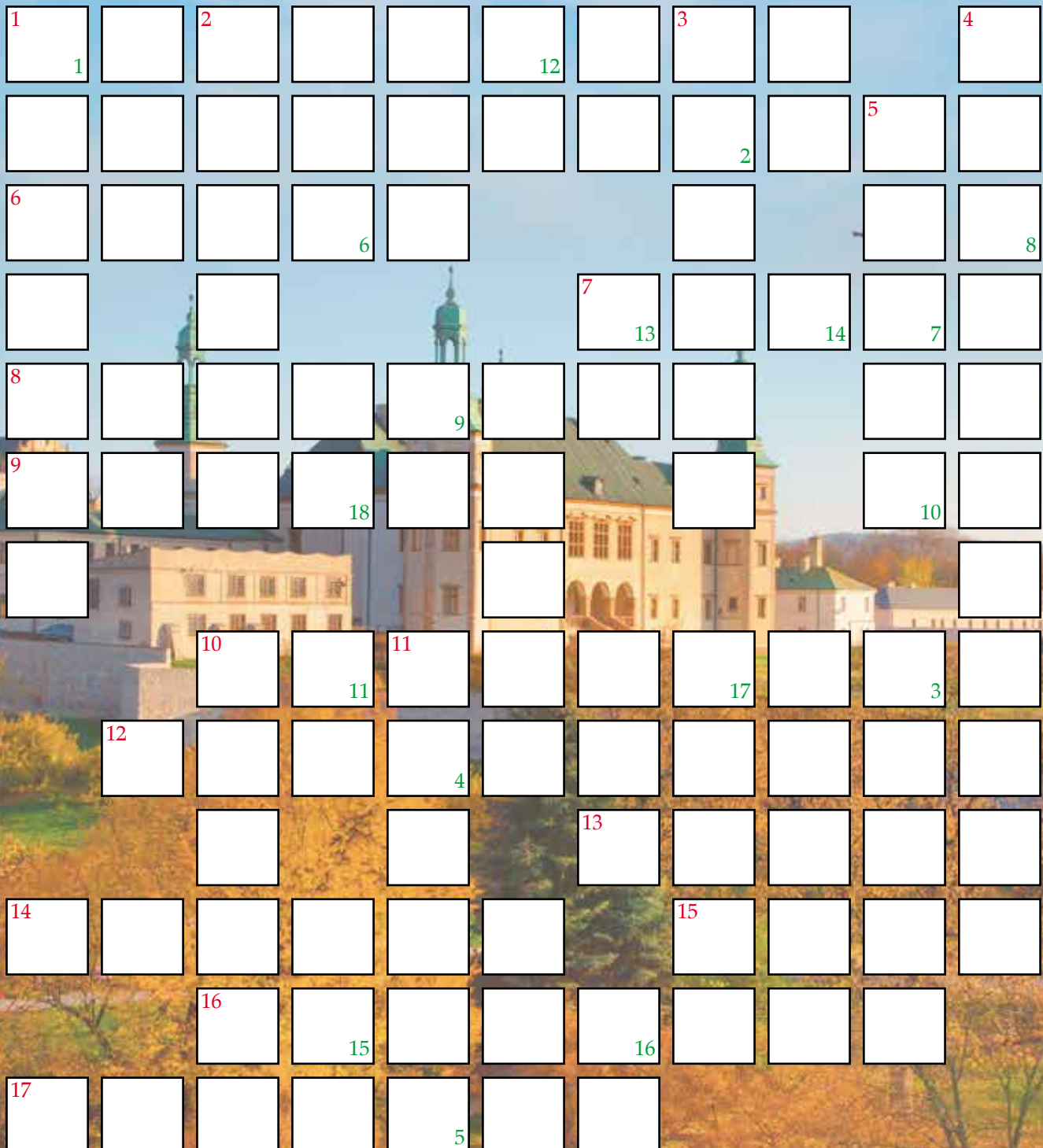
Pytania do prawnika sołtysi mogą przysyłać drogą mailową na adres: nasz.region@sejmik.kielce.pl lub pocztą na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Biuro Komunikacji Społecznej, al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce.

oprac. Joanna Majewska

Krzyżówka

Litery z pól ponumerowanych w prawych dolnych rogach ułożone od 1 do 18 utworzą hasło. Wśród autorów prawidłowych odpowiedzi wylosujemy nagrodę. Rozwiązania prosimy nadsyłać listownie na adres redakcji. Czekamy **do 19 października br.**

Miło nam poinformować, że upominek za rozwiązanie krzyżówki z wydania nr 7-8 (115-116)/2016 otrzymuje pan **Bolesław Boryń** z Drożejowic w gminie Skalbmierz. Prosimy o kontakt z redakcją w celu odebrania nagrody. Hasło – rozwiązanie krzyżówki sprzed miesiąca brzmiało „Świętokrzyskie dożynki”.

POZIOMO:

1. uroczystość, obchody, 6. zasiada w radzie gminy, 7. jednostka samorządu terytorialnego, 8. Karol - piłkarz ręczny, 9. sklep z lekarskami, 10. imię przewodniczącego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, 12. kilka gmin, 13. narada obrady, 14. ludowy zespół, 15. gminny parlament, 16. jubileusz, 17. koncepcja, pomysł.

PIONOWO:

1. marszałek województwa świętokrzyskiego, 2. ogół wydatków i dochodów, 3. organ samorządu terytorialnego, 4. aktywny członek organizacji, 5. miejscowość w powiecie ostrowieckim, 11. stolica naszego województwa.

Krzyżówkę przygotował Robert Siwiec